

Latweeschu Awises.

Nr. 13.

Zettortdeenâ 26. Merzî.

1859.

Awischu sinuas.

Wahzsemme. Nu atkal gribbeseet sinnaht, kas nu buhs, woi karsch, jeb woi meers paliks? Weegli gan lassih, bet gruhti teikt; jo Wahzu Awises runna gan schâ gan tâ; zittas muffina us karru, zittas usrunna us meeru, zittas brehz ka buhs un buhs, zittas nes meera wehstis. Bet nu neweens ne sinn riktigi teikt, so gudrais Napoleons gudrà galwinâ nodohmajis darriht. Lai nu kahds riktigi spreesch. Wahzsemneeki brehz, Napoleons to karru gribboht ne tiklai Italias labbad un Gistreikerus no turrenes gribbedams isdihht, bet ihsti gribboht tahs semmes panemt, kas Reines uppes kreisajâ puffe. Tamdeht lai tiklai wiffas Wahzsemmes walstis firnigi saweenojahs un us karru tik tuhda talifahs gattawi, tad Napoleons ne drihtstehs ar schahm fahkt un paliks meera. Atkal Gistreikeris paleek jo deenas jo niknaks prett Sardinjeri, ka schis Italeeschus muffina prett Gistreikeri un karru ar warru gribb fahkt, zerredams us Napoleona stipru palihgu; jo bes schâ, tahda masa tauta neko ne eespehj prett tahdu stipru leelu eenaidneeku. Gistreikeris arween wehl leelaku karru-spehku Italiâ sakrahj un wiffur iseet leela walloda, zil stipri schis wiffas mallas apzeetina un fataifa. Turprettim Napoleons fakka un fakka, ka us karru ne talifahs; bet neweens to ne gribb tizzeht, jo dsird un dsird, ka pee wiffahm saldatu un karru-kuggu leetahm Sprantschi wiffur ar leelu spehku strahdajohht un ka us Sardinjeru rohbeschu puffi pee Aukferres pilfata leelu jahneeku un saldatu spehku sakrahjohht. Schis pilfahs tâ stahw, ka itt ahtri warr noskreet tiklabb us Sardinu ka arri us Reines uppi, itt ka tihl. — Sinnafeet ka pa tam Gulenderu weetneeks Kowleis welti isdarbojees Bihne meera labbad. Tad nu muhsu scheligais Kungs un Keisers, meera ihstais

draugs, eenaidneekus gribbedams meerinaht un Giropu pasargahht no karru pohsta, lizzis schohs usrunnaht un tahdu meera padohmu isdewis: Lai tee 5 leelee Giropas waldineeki kahdâ pilfata nosuhta sawus weetneekus, un lai tur scho leetu pahrmekle. Lai ismekle par kahdu wainu ikkats fuhdsahs, un ka to warretu islihdsinaht un meerinaht. Tad nu Gulenderis, Pruhsis un ir Napoleons scho padohmu peenehmnschi, jau arri Gistreikeris fakka, ka to gribbetu gan, bet schis arri fakka, ka tik tad us to klausih, ja winna wezzas rektes, kas tam Italiâ effoht, ne aistikschoht. — Sinnam ka Napoleons un Sardinjeri schahs ihsti waino; tapehz ar scho leetu warrbuht ees gruhti. Sardinjeris prafsa, lai schim wehle sawu weetneeku arri nosuhtihht us scho walstu weetneeku fa-eeschanohs (so sauz par „Kongressi“); bet Gistreikeris to atkal ne gribboht. Arri wehl ne sinn to pilfatu, kur tee gribb fanahkt; eesahkoht gribbeja fanahkt Genwes pilfata Schweizeru semmê — bet nu runna par Akenes jeb Mannemes pilsf. us Reines uppes puffi, jeb Ahgê Dlantê. Wehl praffa, lai Gistreikeris, Sardinjeris un Spranzis wairs ne taifa karru-leetas gattawas un lai karru-spehki atstahj no Sardinjern rohbescheem. Sardinjeris bihdamees ka nu ne paleek atstahht no Napoleona un tad pohsts klahht, taggad nosuhtijis sawu leelu Ministeri Kawuru us Parist, ar Napoleonu isrunnatees. — Tahda nu schi leeta. Lai tad Deews fwehti meera padohmu.

Ar scho leelaku leetu darbodamees, ta masaka pallak palikkuse, prohti wehl naw fahkuschy par to Parise spreesht, ka lai paleek ar Moldawu un Walakaju, kas abbas tik to weenu Kouju par sawu waldineeku aizinajuschy. Turks, Gistreikeris un Gulenderis to gan ne gribbeja apstiprinaht, bet nu dsird, ka tik ween Turks wehl stihwejahs prett to,

bet arri jaw effoht lehnaks palizzis. Tà rahdahs, ka tamdeht neweens kaxru jaw ne griib fahkt, un ka nu schis Koufa, kas rahdahs buht gudrs un stiprs waldineeks, fawâ weetâ paliks.

Parise. Tohs jaunus leelus-gabbalus, ko Napoleons steigfchus taggad leef taiſiht, effoht eefſchpuffe ar tahdahm ſkruhweſ gengeh, kâ lungu dahrgas plintes un piſtoles; arri neſchauj ar tahdahm lohdehm kâ lihds ſchim, kas appaſas, bet effoht garreniſſas kâ keegeles (ar ko ſpehle), eefſchâ tuſſchas, un lohdes peelahdetas ar tahdahm leetahm, kas breeſmigi pahſſprahgſt, tã ka kur peeſittahs. Arri effoht 4 reiſes maſakas kâ tee wezſee leeli-gabbali. Pee teem wezſeem, ar kurſeem muhrus faſchahwe, waijadſeja 16 mahrzinu pulwera pee ikkatra lahдина, pee ſchihm tiklai 2½ mahrz. pulwera; tomehr ſchaujoht 3 reiſes tahkaki (2650 ſohlus) un dauds labbaki warroht trahpiht. Swerroht tiklai 1½ birkawu. Lai Deews no tam paſarga ikkatru.

Gulante. Ebridu fallâ, Nullâ, effoht ſilki lihjuſchi! Tas tã gaddijees: Leels weefulis juhra iſzehlees, ſagrahbis juhra uhdeni, to iſrahwis un kâ kahdu leelu uhdens-stabbu pazehlis us debbeſim, un tad ſchis uhdens-stabs no wehja dſihts usneſts un ſaplohsſihts nokrittis us to fallu kâ leetus. Lai juhraſ weetâ paſchâ laikâ bijis leels ſilku bars, — jo ſinnaſeet ka ſilkis eedami nahrſteht, allasch eet tahdâ pulkâ, ka daſchdeen werſtehm juhra ſilka kâ peebahſta. Weefulis ar to uhdeni ſchohs pazehlis un us to fallu usſweedis. Nabbaga koutineem tas gan bijis ihſta Deewa dahwana.

Kurſemme. Tã dſird ka kriſtigas ſirdis kahdus puſſtreſchu tuhkt. rubl. effoht ſamettuſchi preeſch to 7 noſlihuſchu Nihzeneeku un Bappeneeku atſtahtem. Gaidam par to ſkaidrakas ſinnaſ no Nihzes zeen. mahjitaja Braſche. Muſſu Keiſera augſtee behrni preeſch ſcheem nelaimigeem arri 50 rubl. effoht atſuhtijufchi.

Turku ſemme. Turks ar Perſeri arri ſahkoht ſaniht, un tamdeht Turks 20 tuhkt. ſaldatus ſuhtoht us Karſes pilſatu, kas Maſ-Uſiã us Perſeru walſts puſſi.

Pehterburgâ ſchi ſeemâ weenu meitu no ſemmas kahrtas apzeetinaja, kas pa eelahm eiſoht, zilwekus bija ſahkuſi ar loſſchenu loſht. Utradahs, ka preeſch ſſchetreem gaddeem jau no traktawilka bija ſareeta*). Arri Wiſſemmê iſgahjuſchi ſeemâ daſchâs weetâs nelaimie ar trakteem funneem effoht notikkufe, ir pat daſchs zilweks ſareets un ar leelahm mohkahm mirris. Tahda nelaimie ne notiktu tik daudſkahrt, ja tee, kas funnus turr pee mahjahm, tohs labbaki nowaktetu; ja, kad kahds funnareets, to paſchu ne ſchehlotu, bet tuhdat nokautu. Jo ne tik ween pehz dewinahm deenahm, woi dewahm, ſſchetrahm un ſeſchahm neddetahm ta breeſmiga ſlimmiba ween rahdahs, bet pat pehz ſſchetreem gaddeem wehl. Ja un kautini, Deewu bihdamees un ſawu tuwaku ſchehloami, ne tik ween traktu funni no ſew un ſawahm mahjahm atganitu, ja to ne dabbu nokaut, bet tam arri paſſat dſihtohs ar kleeſchenu un brehſchenu, tad kaimini no tahlenes jau dabbntu ſinnaht, kas tur irr. lai arri winni pee laika fataiſahs to funni nokaut, jo warr, woi arri teem zitteem dſinnejeem palihgnahſt. Bet taggad daſchâs weetâs nei nahburg nahburgam nei uskleeds, ka lai jel ſargahs! Ta ir neſchehliga un beſdeewiga buhſchana! — G.

Serbia. Tas wezſais Serbias Leelſkunge Miloſch, ko tee nulai ohtru reiſi ſewim par waldineeku eezehuſchi, kahdus 6 gaddus atpaſſat labbu laiku Wahzſemmê ſadſihwojs ahrſtedamees Winſch naw no wiſſai ſmalkeem lungeem, nedſ pat dauds mahzihts; ſweſchas wallodas ne runnajohſt tamdeht tas Wahzſemmê buhdams muhſcham pal eelu ne ſtaigaja beſ ſawa rakſtitaja, kas tam pat tulku derreja; bet ſchim arween tapat kâ pee ſaldateem kahdi 5 ſohki no paſſakas bij ja-eet. Pati arri ne leedſe ſawu ſemmu kahrtu, no kurras tilaugſti zehlees un klaufitajeem labpraht ſtaſſtija pal gudru un ſaprattigu zuhku-andeſchenu, zaur kâ tas tik lohti baggats tappis. Winſch torei Wahzſemmê tik dewigs bijis, ka tas trakteerneeks pee kurra winſch dſihwoja, ſuhraſ affaras rauda

*) Wiſſes ſtaſſa: effoht iſrahdiſees, ka ſchi meita ne effoht traktawilkaſi. S-3.

dams to redseja aisbrauzoht. Wiswairaf wezzais Milofch Kreewus mihleja un teem wiffur leelu gohdu dewe. — Sawu semmi tas kà ihstais tehws us-nehmis walidht. Ur schehlastibas darbeem fahdams tas kahdeem 100 zeetumneekem to laiku at-laidis, kas teem wehl buhtu bijis zeetumà japaleef. Bet pirms tee tikke us mahjahm palaiſti, teem bij janahf winna preeſchà, un nu pats wezzais tohs us Serbijas mohdi itt labbi isbahre un wehl ſchohs wahrduſ peelikke: Ja kas atkal no jauna nedarbus fahkſchoht, tad to wairis ne liſſchoht zeetumà tur-reht un kà barrokli welti barroht, bet tuhdat bes luhgſchanas un ſchehlastibas us weetu noſchaut. Tad pawehleja teem kahdu naudas graffi doht un beidsiht winnam rohku nobuſſchoht. — d.

Tebrpate. Jaw dauds reises Tebrpates pilſata polizeja bija eewehrojusi, ka peena un kreima pahrdeweji, kas eebrauz no muishahm, iſklatris pahrdewe ſawu prezzi par daſchadu maſku, weens lehtaki, ohtris dahrgaki u. t. j. pr. plehſdami leeku graffi pahraf par riktigu muishà noſazzitu tirgu. Tad nu noſpreſts, ka neweenam ne buhs pilſatà eebraukt ar peenu jeb kreimu, ja tam ne buhs no muishas waldineeka jeb mohderneeka ſihme, kas us-rahda, par kahdu maſku japahrdohd. Scho ſihmi waijaga apſtiprinaht ar muishas ſeegeli. Turklaht, no polizejas puffes teef zeeti peekohdinahts, ka peenu jeb kreimu ne buhs ar uhdeni maiſiht. — Buhtu gan lohti labbi, kad arri muhſu pilſatòs tà noſpreestu jo pee mums arri gandrihs tàpat eet. L..p..g.

• Auglu-koſku kohpejeem.

Kas Wahzſemmè, Giſtreikeròs, Schweizeru woi Sprantſchu ſemmè bijis, tas irr redsejis kà laudis tur dahrsa — jeb auglu-koſkus arri tihrumòs, plawàs un pakalnòs dehſta, un no teem baggatus aug-lus dabbu, ko tee woi paſchi ehd, kà deeniſchku maiſiti, woi arri par labbu naudu pahrdohd. Daſchs ſwarrigs rublis, kas pee mums paliktu, ja tik teit atrastohs tahdu auglu-koſku kohpeju, tag-gad ilgaddus no muhſu puffes aiseet pee winneem, un tahdòs gaddòs, fur maiſite winneem dahrga bi-juſi, tee daſchlahrt jau ar dahrsa-koſku augſeem

pahrſtikkuſchi, un ja arri ne wiffai, taf papillam us puffi, un irr ſpirgti, ſtipri un weffeli laudis; jo ſchi barriba zilwekeem irr lohti derriga un weffe-liga. Rapehz nu mehſ tàpat ne darram, kà winnai? Rapehz muhſu mihka tehwu-ſemmè pat retti wehl dahrsus atrohnam, fur ahbeles audſina, kas muhſu puffè wehl labbaki leekahs usaugt un gahrdatuſ augluſ neſt, ne kà pee teem, kas ſiltakà ſemmè dſih-wo? Mums leekahs, ka tapehz ween, ka ſchi leeta muhſu ſtarpà wehl jauna un ne eerasta, un laudis to leelu laizigu labbumu, kas ir zilwekeem, ir loh-peem tè irr, pareiſi naw atſinnuſchi, — jeb arri, ka pamahziſchanas wehl truhtſt, kà ſchis darbs ja-ſtrahda, lai welti ar to ne puhlejahs. Wahzſemmè ſkohlàs-behrneem ſcho ammatu fahkuſchi eerahdiht, kà Uwifes laffam; — woi ne buhtu labbi, ja pee mums tàpat darritu ar behrneem, kam prahts pehz tahdahm leetahm arri neſſahs? — Bet lai peeteef ar ſcheem wahrdeem ſcho reiſi! — Mehſ tik auglu-koſku kohpejeem tè wehl labbu padohmu gribbam doht, ka ar tahdeem kohzineem jaſtrahda, un ka mehſ paſchi tahdu pamahziſchanu Wahzu Uwifes effam atradduſchi.

1) Kohki, ko ſekli dehſta, dauds ilgaki ſtahw, un wairaf augluſ neſs, ne tahdi, ko dſikki ar ſak-nehm ſemmè eedeſta; ſchee apſuhno un drihs apmirſt.

2) Kohki, kas us tihromeem, plawahm un gan-nibahm dehſtiti, no kaſahm un ſakkeem ja-isglahbj tahdà wiſhè, ka aitu ſuhduſ ſabersch tad uhdeni peeleij klahrt, un ar ſcho ſmehru wiſſu kohziniu lihds pat ſemmei apſmehre.

3) Jauni kohzini, kam ne dohdahs augt, woi arri wezzi kohki, kas zittà weetà pahrzelti, atſpirgtſt kad tohs ar ſuhnahm aptinn, un ſauſà waſſaras laikà ſchohs ar uhdeni aplaiſta.

4) Sleekas un zittus tahrpus no ſaknehm no-dſihſi, ja pawaſſarà ap kohzineem pelnuſ kaiſiſi, un tohs ſemmè eerakſi.

5) Ja kohks pahrleeku tummigs, jeb pahrleeku ſpehkà irr, tà ka augluſ ne gribb neſt; tad atrohzji no ſaknehm ſemmi nohſt, pahrſchell ar kſhli tahs leelakas ſaknes un eespreedi tai plihſumà kahdu maſu aſmentinu. (Turplikam beigums.) G.

M i h k l a .

Brecksch trim fungeem trihs zeptas pihles tappe eeneftas. Patriis weenu apehde un wehl diwas atliffahs. Kà tas warr buht? — R. Rosenthal.

Sluddinafchanas.

No Pommufchas pagasta teefas tohp, pehz Kursemes semneefu liffumu-grahmatas § § 528 un 533, wiffi tee, kam lahdas praffifchanas pee tabs atftabtas mantas ta nomirruſſcha dſimtu muifſchas Ardfes fainneeka no Libruma mahjahm, Zehkaba Tihdena, buhtu, zaur ſcho fluddinafchanu usaizinati, fawas praffifchanas diwu mehneſchu ſtarpâ, t. i. lihds 15tam Aprilim f. g. las par to iſflehgſchanas terminu nolifts, — pee ſchibs teefas usdoht un ka wajjadſigs peerahdiht, jo wehlah ne-weenu wairs ne klaufibs. Tâpat tohp wiffi tee usaizinati, fas tam nomirruſſcham Zehkabam Tihdenam fo par-rada buhtu, fawus parradus libds wirſpeeminnetam terminam ſcheit usdoht un nomaffah; jo zittadi tohs par-radneefus pehz liffumeem ſtrahpehs. 1

Pommufchas pagasta teefa tai 16tâ Webruari 1859. (Nr. 44.)

R. Tahlon, peeſebdetajs.
J. Braufeld, pag. ſkrihw.

No nahloſcheem Jurgeem labs fainneeks warr Jaun-Muzes mahzitaja muifſchu ar feſchahm kalpu gruntehm us arrenti dabbuht. Kam patihf, lai ſkaidraku ſinnu melle pee paſcha Jaun-Muzes mahzitaja. 1

Birmdeenâ tanni 30tâ Merzi precksch puſſdeenas, **Palzgrahwes** muifſchâ pee Zelgawas uhttrupê wairakſohlitajam isdohs: lauku-rihſus, wiffadas mahju-lectas, ſirgus, gohwis, zub-fas, galdus, krehſlus un tahdas leetas. 1

Nevezzehts waggare, kam labbas atteftates, ka gohdigs, uſtizzigs wibrs un fawu ammatu labbt mahf, us Jurgeem 1859 — un tâpat arri **ſtallmeiſterê** un **Kutſchers**, kam labbas parahdiſchanas, ka mahf ſirgus pee jahſchanas iſſkohlcht un pee jahntneekem deenejis, warr tuhdaſ weetu dabbuht pee Tuffu-mâs, **Silles-muiſchâ**, ſur lai peeteizahs pee 2

Barona Theodor v. Behr.

Trefchdeen, zettortdeen un peeftdeen pehz leeldeenas, (15, 16 un 17tâ April) buhs uhttrupê **Braſſiku muifſchâ**, pee Leel-Eſeres, ſur pahrdohs wiffadas kohka, dſelſchu un wæxu leetas, lammanas, pehles, krehſlus, galdus, rihtus un daſchadas zittas leetas. 2

Ta pee Krobna Sallasmuiſchas peederriga maſa muifſcha **Mahlekalns** ar 50 puhraweetahm arramas ſemmes eekſch katru trefcho lauku, irr no 23 fcho April iſchi gaddâ us 10 gaddeem us renti isdohdama. Skaidrakas ſinnas isdohd ta Sallasmuiſchas walddiſchana pee Zehkobſtattes, ſur arri weena mohderefchana no 50 ſlauzamaſhm gohwim us renti isdohd. 3

Muiſchas walddiſchana.

Wiffadas priſſſchas uſtizzamas dahrfu-fehklas warr dabbuht pirkt:

Alſiputtê pee ſohymanna funga **G. Wiednera**,
Leepajâ " " " **G. Meiera**,
Wentſpillê " " " **Zella**,
Saldê " " " **Wirkawa**,
Talfê pee Registratora funga **Mahna**.

Tâpat wiffadas ſortes kaphoſtu un ſaknu ſtabdu, ta arri kohſus no wiffem angku-kohſkem warr dabbuht pirkt Alſiputtê pee ſkunſtes dahrfneeka Henninga un beedra. 3

Labbibas un prezzu ſirgus Mihgâ tai 21. Merzi un Leepajâ tai 21. Merzi 1859 gaddâ.

Maſſaja par:	Mihgâ.		Leepajâ.		Maſſaja par:	Mihgâ.		Leepajâ.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/3 Eſchetw. (1 puhru) rudſu 170 lihds	1	80	1	80	1/2 puddu (20 mahrz.) dſelſes	—	85	1	—
1/3 " (1 ") kweeſchu 270 —	2	90	2	80	1/2 " (20 ") tabaka	1	25	1	40
1/3 " (1 ") meeſchu 180 —	1	90	1	70	1/2 " (20 ") ſchlihtu appinu	2	75	2	—
1/3 " (1 ") auſu 120 —	1	25	1	20	1/2 " (20 ") ſchah-zuhku gall.	2	30	2	40
1/3 " (1 ") ſirau 250 —	2	75	2	80	1/2 " (20 ") krobna linnu	3	—	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudſu milt.	1	80	1	75	1/2 " (20 ") bracka linnu	2	—	1	20
1/3 " (1 ") bihdeletu —	2	60	2	50	1 muzzu linnu fehflu. 6,00 lihds	9	—	7	—
1/3 " (1 ") kweeſchu mil.	3	50	3	—	1 " filku 10,25 —	10	50	9	—
1/2 " (1 ") meeſchu putraim.	2	60	—	—	10 puddu ſarkanas ſahls	4	90	4	60
10 puddu (1 birkawu) ſeena	4	—	4	—	10 " baltas rupjas ſahls	4	90	4	40
1/3 " (20 mahrz.) ſweeſta 370 —	4	—	4	—	10 " " ſmallas "	4	90	4	—

B r i h w d r i e ſ e h t .

No juhrmaſſas-gubernements augſtas walddiſchanas puſſes: Collegienrath **G. Blaese**, Cenſor. Zelgawâ, tai 24. Merzi. 1859. No. 46.

Uwifchu

Basnizas

Nr. 13.

peeliffums.

Sinnas.

1859.

Jannas sinnas.

No Nihzes un Ruzzawas draudses.

Wehl schis deenās atkal fawu slichfufchu peederrigem par labbu pateikdami effam fanehmufchi no Nihgas 26 rubl. f., no Behterburgas 324 rubl. f. Voi nu wiffi, kam schihs baggatas dahwanas roh-kās tukft, prattihs tahs paschas Deewam par goh-du un fewim par ihstenu labbumu walkaht, tas stahw Deewa sinnā. Ahtri usgahjust pilniba, kur truhziba lihds schim daschadi spaidijust, ne wiffieem derr. Bet to gan zerram sawā prahtā, ka teem itt jauneem laudim, kas lihds schim wehl ne mahziju-fchi ischkirt gruhtumu un weeglumu, pateesi lab-bums no schihs baggatas scheloschanas warr ra-ftees.

G. Brasche,

Nihzes mahzitajs.

No Frankpurtes.

Gan buhfeet dsirdeju-fchi, ka wezzais Nohtschilds bij wissbaggatakaīs zilweks pasaulē un arri winna dehli — man doh-maht 5 — par wissbaggateem bankeereem isflaweti. Wezzais Nohtschilds dsihwoja Frankpurte; winsch bija Schihds un arri dehleem irr schi patte tizziba. Wezza Nohtschilda laikos wiffi Schihdi, bet itt ih-paschi nabbadfini gaidija no winna leelas leetas un un dauds stipri dohmaja sawā prahtā, ka winsch deenās tohs Juhdus, kas par wiffu pasauli isklih-duschi, atkal sawā wezzā tehwu semmē sapulzinahs. Tā arri weenreis no Jerusalemes Juhdu suhtiti at-nahze un winnu gauschi luhde, Dahwida waldi-schanas krehflu atkal eezelt un par Juhdu semmes Kehninu palikt. Bet wezzais Nohtschilds, gudra galwina buhdams, teem tā atbildeja: Labbak gri-bu Kehninu Schihds, nekā Schihdu Kehninsch buht.

Ischernigowas Gubernija irr kahds wirs-neeks Sulozkiis wahrda, 12 tuhft. rubl. preeksch

tam dahwinajis, lai ar schihs naudas intressehm warretu 2 nabbaga bahrius no muischneeku kahr-tas audsinahst un isfkohleht. Augsti zeen. Keisers to sinnahst dabbutis, lizzis gohda wihtram par scho flawejamu darbu firfnigu pateizibu fazziht.

London. Leela Enlenderu Bihbeles beedriba 22trā Aprili fwinnejuze sawus 57tus gadda sweht-kus Londonē. Aprehkinajufchi, ka 1858tā gaddā eenehmufchi 470 tuhft. rubl. f., bet isdewufchi wairak kā 951 tuhft. rubl. f.; pahrdewufchi 1 milj. 625 tuhft. 985 Bihbeles. Lai Deews kungs swehti tahdu teizamu swehtu darbu.

Schweizeru semme. Kahds dsimmis Schweizeris, Schoka kungs, kas taggad Mailantē dsih-wo, un ko Deews ar mantahm baggatigi tur sweht-tijis, irr sawai dsimtenei, Wischentahles draudsei, Zihrikes aprinki, Schweizeru semmē, labbu seemas-swehtku schkinkibu aisfuhthijs; prohti, winsch foh-lijis zaur raksteem par 90 sehrdeenischeem un behr-nineem 5 gaddus tehws un gahdneeks buht, un bes tam arri wehl 20 tuhft. prankus (kappera rubl.) teefas rohkās nodewis, lai tahdu nammu ar to naudū eerikte, kur palaidigi wasanki un samaitati zilweki teel par labbeem gohdigeem draudses lohze-leem pahrwehrsti. Zeuks padohms, dewiga rohka.

G. J. S.

No Krihzburgas.

Noht ar to wella dschreenu.

Ap darb. 20, 28. 1 Kor. gr. 5, 13. p. 11, 6, 10. 1 Pehst. gr. 2, 11. 1 Pehst. gr. 4, 3. Ap darb. 17, 30.

Mehs effam dauds weena meesa eelsch Kristus, bet sawā starpā zitti zittu lohzeeki Neem. 12, 5 un kad weens lohzeeki zeesch, tad wiffi lohzeeki zeesch lihds, jeb kad weens lohzeeki tohp gohdinahts, tad

wissi lohzecki preezajahs lihds 1 Kor. 12, 26. To nu mehs arridsan wehlejam mihti tizzibas beedri, prohti, ka juhs ar mums preezajeetees lihds, mums tahdu sinnu no sawas draudses jums laischoht, par ko teescham ikkatram zilweku draugam japreezajahs. Jo preezigi warram mehs ir jums par preeku slud-
dinabt, ka muhsu mihta draudse par leelaku pussi brandwihnu-dserschanu irr atmettuse. Stahstischi ka ar scho leetu pee mums irr gahjis. Jebfchu mehs — allasch peeminnoht swehtu Ap. Bahwila wahrdu (Ap. darb. 20, 28): „Dapehz fargait few paschus un wissu gannamu pulku, par ko tas swehts Gars juhs irr eezehlis par bisfapeem, to Deewa draudsi ganniht, ko winsch zaur sawu paschu affini atpirzis,“ — no pascha eefahkuma lihds schim brihscham arweenu dserschanas grehkam ar Deewa wahrdeem effam pretti turrejuschees un wissadi raudsejuschi tohs draudses lohzeckus, kam dschreju kaunawahrds, no pasuschanas zella atgreet; tomehr leelumâ ta ne isdewahs, ka mehs labpraht bijam wehlejuschi. Nu mehs Awises lassijam, ka Pohlôs, Leischôs un zittâs Kreewusemmes Gubernementis laudis itt ka no pascha weena Garra mohdinati, pohsta-dserschanu effoht atstahjuschi. Un ta notikle arridsan schinni pawassarâ wissâs Kattolu draudses Witebskas Gubernementi, pee kurras muhsu Krihzburga peederr. Kad nu arri Lihwahnu un Meschumuischas Kattoli, kas ar muhsu leelo Luttera draudsi weena kunga laudis irr, brandwihna dserschanai pawissam atfazzija un kad dauds gohdigi un prahtigi sahtibas draugi pee mums nahkuschi, luhdse, lai mehs arridsan, laika sihmes wehra nemmoht, atkal no jauna un stipraki nekâ lihds schim, peederschanas grehku un pohstu no kanzeles norah-
tum un dserschanas atstahschanu peekohdinatum, jo mums arri par kaunu buhschoht, ja Kattofeem passat palittum, — kad Deewa wahrds falka: pahrbaudait wissas leetas; to, kas irr labs, paturrat un atraujeetees no wissa, kas sauns, 1 Tess. 5, 21, 22, — kad arri pats Krihzburgas zeenigs Leelskungs saweem laudin sinnamu darrija, ka lohti preezajachotees par lauschu atgreeschanohs no pohsta dserschanas, jebfchu zaur to ir pascham flahde un peezeeschana zeltahs, un kad jau bes tam Kristus mihslestiba un muhsu firds eeschehloschana

muhs mahzitajus us to speede; — tad mehs jau wissu pagahjuschu gawenu laiku un Leeldeena swehtfôs, pehz noteikteem spreddikeem, to leetu par kurren nupat runnajam, sawai draudsei preefch-
likkam eefsch ta Kunga Jesus Kristus wahrda. Ba garri buhtu, wissu to launumu schè stahstibt, ka no brandwihna nesahligas dserschanas zeltahs un un ko mehs sawai draudsei tikkam peeminnejuschi Mehs wissadi parahdijam, ka peederschana, — B-
fchi wella kalpone un ne-isteizohht dauds grehku un nelaimu mahte, — dshwibu un labklahscham maita un nokauj pee meefas un dwehseles, un dschreji, ikkatru Deewa bauusli pahrfahpdami, De-
wa walstibu ne eemantohs; bet mehs parahdijam arridsan, ka ne-istskaitami labbumi, leela, ne-isteizohht leela swehtiba pee meefas un pee dwehseles schein laizigi un tur muhschigi no brandwihna atstahschanas pascheem un behrnu behrneem zelsees, u-
tadeht mehs sawu draudsi no firds dibbena effa-
luhguschi, joprohjam no brandwihna nesahligas baudischanas zeeti fargatees woi, ja few paschee-
ne warretu tizzeht, nei sawu kahrumu sawaldih-
dserschanai pawissam atfazzihht. Wehl wissus gohdigus draudses preefschneckus, bainizas pehrmjud-
rus un Deewabihjigus sahtibas draugus luhgusch-
mums pee schi Deewam patihkama darba, ta Kunga un winna walstibas labbad, tikkuschi palihdich-
mehs to Deewam un tam wahrdam winna schelstibas pawehlejam, drohschi zerredami, ka ta eefsch ta Kunga wahrda usnemts un strahdahts, preefschu ees un labbi isdohsees. Un, — gohdig Deewam! Winsch muhs ne pamettihs kaunâ, muhsu zerriba us Winnu muhs ne peewils; jo Win-
ar sawu swehtu Garru palihds, ka muhsu glahschanas darbs ne isnihst, bet ka Winna wahrfehkla us labbu semmi krittuse un ka atjaunota p-
faule pawassarâ baggatus auglus sohla nahkamdeenâs. Teescham, tas eefahkums rahdahs p-
mums lohti labs un mihsligs. Wissi prahta-taud-
mums pateizahs par muhsu prett to wella-dschreel-
usenentu zihnischanohs. Jau mums no wissu draudses galleem flaidras un drohschas sinnas, dauds draudses lohzecki un arri pulks no laiwink-
feem, kas tai elles dschreenâ it ka eemirkusch-
sawai nesahtibai atfazzijusch- un no sawas lo-

piskas dserfchanas atstahjufchi. Jau frohgu-rap-
 pini un meestu Schihdi brehz, ka wezzi draugi teem
 mugguru greefch; jau zittos frohgos brandwihnu
 wairs ne isdohd un fungi teizahs 2 bruhschos wairs
 ne dedfinaht, bet tohs pahrtaisiht par allus-bruh-
 scheem, un — jau arri daschas kristibas, kashas
 un behres pee mums itt gohdigi uu jauki tiffe pah-
 laistas bes brandwihna negohdigeem preekem. —
 Bet, — ta kasinn daschs fazzihs, — kas jums
 par to galwo, ka laudis atkal ne eekrittihis sawa
 wezza grehka un buhs ar teem pehz nilnafi, nekā
 papreefch? us ko juhs sawu zerribu leekat, ka
 juhju labs darbs pastahwehs? Muhfu zerriba, mih-
 ki lassitaji, dibbinajahs us tam, ka muhsu drau-
 dse leelaka pufse to wella-dsehreenu grihb atstah
 ne pee fpeesta, bet tadeht, ka ar noscheblumu
 un atgreeschanu firdi irr atsinnu se dser-
 fchanas leelu kaunu un grehku, pohstu un fohdu un
 tadeht, ka tizz, ka Deews zaur Kristu to eefsch
 paganiskahm kahribahm, plihfeschanahm, dserfcha-
 nahm un negantigahm elka-deewibahm (1 Beht. gr.
 4, 3) pawadditu dshiwibas laiku, tahs pateefigas
 atgreeschanas un tizzibas deht, shehliqi pahrfkat-
 tihs un peedohs un zaur sawa fwehta Garra spehku
 arridsan dohs padarrischanu ta labba un pastahwigu
 prahtu. To mehs eefsch Jesus wahrda to awastu,
 shehligu Tehwu luhdsam, lai winna shehlastibas
 spehks eefsch wisseem wahjeem warrens parahdahs,
 tohs pastahwigus un ustizzigus usturroht libds gal-
 lam. Bet mehs tam pa-augstinatam, leelam awju-
 gannam un biskapam muhsu dwehfelu us saweem
 zeffeem un ar preeka affarahm pateizam, ka mums
 no sawas shehlastibas zaur mihkas draudses paklau-
 fischanu us wezzahm deenahm tahdu preeku dohd
 peedfihwoht! Un ta naw pirma reise, ka draudse
 tahdas leelas buhschanas labprahrtigi un tizzigi sa-
 wa ganna balfi klausa, bet ta irr allaschin, un fe-
 wischki bailiga, nilna kahrdinaschanas laika, kad
 zitti pee tizzibas leetahm ta pohsta gahjufchi, ka sa-
 draggata laiwa nogrimft, (1 Tim. 1, 19) ap sawu
 gannu fapulzejusees winna balfi klausijuse un stipri
 pastahwejuse. Un ta muhsu mihka draudse ir tag-
 gad, — fur mehs no mihlestibas us tahs, nefah-
 tigu brandwihna dserfchanu aisleedsam, — tam
 fwehtam Garram pretti ne turresees un muhsu lab-

bu zerribu ne peewils. Lai tad nu shehligais
 Deews un Pestitajs mums jo prohjam palihds!
 Winsch lai par palihgu nahf wisseem Deewa wahr-
 da kalpeem, to breefmigu swehru uswarreht un is-
 nihzinaht, kam wehl til dauds zilwefi paschi rikkle
 skreen! Deescham, teescham, laiks irr wisseem pee-
 zeltees no tahs nahwes, fo tas wella-dsehreens pa-
 darra, un dshiwibas atjarnofchanā staigah. Ta-
 pehz: noht ar to no kristigahm draudsehm, fo tas
 Kungs zaur sawu paschu affini atpirzis! Noht ar
 to eefsch Jesus wahrda! Amen. **A. Tiling,**

Skriburgas mahzitajs.

• Stikkohts nabbags.

„Upschehlojeetees zeenigs kungs un dohdeet man
 kahdu graffiti naudas,“ ta luhdse nabbags garram
 eedamu kungu. Bet kungs ne liffahs nei dsirdoht
 un gahje prohjam. Nabbags to redsedams pilna
 kalla btahwe: „Esmu dikti isfalzis un ja juhs zee-
 nigs kungs man itt nenceka ne dohdad, tad man
 tatschu tas jadarra, fo es lihds schim ne esmu dar-
 rijis un kam manna firds pawiffam pretti irr.“
 Kungs sawa prahta dohmaja: Warrbuht ka winsch
 no leela badda sawai dshiwibai gallu darrihs; tad
 arri es esmu pee schi grehka wainigs. Labak doh-
 fchu — un pufsrubbuli no kabbatas iswilzis, nab-
 bagam eedewe. „Paldees simtureis!“ Ta nabbags
 itt preezigi eesauzahs un gribbeja prohjam steigtees.
 Bet kungs winnu pee rohkas sakerdams fazzija:
 „Ro tu buhtu tad darrijis, ja es ne buhtu naudu
 dewis?“ Nabbags fmeedamees atbildeja: „Buhtu
 strahdajis bet darbs man pawiffam reebj.“

• Grehznecks, mohdees un steidsees pee Jesu.

Metd. Nr. Jerusalem, mohdees.

- 1) „Iszelles no grehku-meega!“
 Tas Deewa wabids ka basun' kleeqa,
 Tas Deewa wahrds ka sobbins greefch,
 „Nahz' un grehkus Jesum fuhdsi,
 No Jesus shehlastiba luhdsi,
 Un grehku-fnandas wairs ne zeesch';
 Pee Jesus frubtim trauz',
 Taws Jesus tewi fawz,
 Winsch tew dseede; —
 Ar laipnibu,
 Ar shehliku
 Winsch dseede tawu grehzibu.

2) *Al*, kà *Winfch* tew karsti miblo,
 Kà *Winfch*, *Taws Jesus*, tewi *scheblo!*
Winfch tewim *dobdabs* paschu *fen*,
Meelo tew ar *fawu Garru*,
 Un *norem* *tawu grebku* *swarru*,
Kas *nospeesch* *dilli* *firdi* *tew*.
Woi *tawa* *firds* *ne* *subst?*
Woi *affaras* *ne* *plubst?*
Mihla *dwehse!*

Ar *scheblumu*

Al, *rauda* *tu*,

Un *lubdi?* *no* *Jesus* *meeribu*.

3) *Winfch* *noschabwe* *karstus* *raudas*,
 Un *norende* *tabs* *dwehseles* *gandas*,
Kad *grehzineels* *us* *Winnu* *fauz*;
Grebku *wehtra* *lai* *arr'* *brabschabs*,
Lai *wilni* *tew* *pabr* *galwu* *gabshabs*,
Lai *weefuki* *wissapfabrt* *fauz*;
Winfch *bangas* *no* *tew* *well*.
No *plubdehm* *tew* *iszelt*

Salka *weeta*;

Tur *winfch* *irr* *slacht*

Tew *meerinabt*,

Un *tew* *zurzurim* *dseedinabt*.

4) *Dwehsele*, *pee* *Jesu* *steidsees*,
Gelsch *grebku* *plubdehm* *peldeht* *beidsees*,
Taws *Jesus* *wee* *n* *tew* *iszelt* *warr*;
Winfch *tew* *well* *pee* *fawu* *firdi*,
Kà *mabt'* *ar* *miblibu* *tew* *dirdi*,
 Un *eelsch* *tew* *strabd'* *ar* *fawu* *Garr'*; —

Gelsch *Jesu* *eestabdees*,

Zaur *Jesu* *atjaanees*,

Zauna *raddib'*!

Tee *grebki* *wihst*,

Tabs *bailes* *klibst*,

Un *elle* *druppu* = *druppös* *vlibst*. G--t.

Sluddinaschanas.

Tam *Kalnamuischas* *Dehles* *faimneekam* *tanni* *17*. *Meist*
 f. g. *pee* *Kalnamuischas* *basnizas*, *samehr* *Deewa* *kalpo-*
schana *turreta*, *5* *gaddu* *behris* *siigs*, *baltu* *swaigsmi*
peerè, *widdischkeem* *frehpehm* *un* *kuplu* *asti*, *sedulkas*
weeta *masi* *baltumini*, *cejubgts* *brubnös* *no* *flohncem*
pihtös *kurwju* *rattös* *ar* *dselu* *affim*, *frehslis* *ar* *smalku*
pirktu *sillu* *wadmallu* *iszistis*, *freewu* *cejubgà* *ar* *brubnu*
augstu *lobhu* — *nosagts* *tappis*. *Wehrtibà* *siigs* *70*
un *ratti* *ar* *wissu* *cejubgu* *65* *rubl.* *fudr.* — *Kas* *par*
scho *sagtu* *siigu* *un* *cejubgschanas* *leetabm* *taisnu* *peer-*
rabdischanu *dohs*, *dabbobu* *desmits* *rubl.* *fudr.* *patei-*
zibas *naudas*. *Kalnamuischà*, *tai* *18*. *Mei* *1859*. 1
 (Nr. 223.) *Sander* *Abel*, *peefehdetajs*.

R. Braun, *p. t.* *stribweris*.

No *Dobbeles* *pagasta* *teefas* *teel* *wissi* *tee* *fas* *fa*
was *prassischanas* *pee* *tabs* *koukursa-mantas* *ta* *islikt*
faimneeka *tabs* *zitfabrtigas* *Dobbeles* *meschafunga* *mu-*
schas, *tagadin* *Zaun* = *Seffawas* *Blodneeku* *mahja*
wabda *Ans* *Waltera* *eelsch* *to* *seenal* *noliktu* *isfleh-*
schanas = *usdohschanas* *terminu* *peeteilufchees* *un* *fawu*
prassischanas *riktigi* *peerahdejuschi*, *usaizinati*, *pee* *fau-*
dinaschanas *fawas* *prassischanas* *scheit* *tanni* *18ta* *Zun-*
f. g. *peeteiktees* *un* *wehtrà* *nemt* *fas* *tblati* *eelsch*
tabs *leetas* *pehz* *lilkumeem* *tifs* *isdarrihts*.

Dobbeles *pagasta* *teefa* *tanni* *16*. *Maiji* *1859*.

(Nr. 609.)

Beisitzer *R. Immertrch*.
Gerichtschreiber *Rade*.

No *Salkasmuischas* *pagasta* *teefas* *tohy* *wiss-*
tee, *kam* *kabdas* *taisnas* *parradu* *jeb* *zittas* *prassischanas*
pee *ta* *nomirruscha* *Salkasmuischas* *Audsu* *fa* *im* *neel-*
Dawa *Drehska* *buhntu*, *zaur* *scho* *usaizinati*, *ar* *fa*
wahm *taisnabm* *peerahdischanahm* *lihds* *25* *Zubl*
f. g. *pee* *schibs* *teefas* *peedohtees*, *jo* *pehz* *scho* *isfleh-*
schanas *terminu* *neweenu* *wairs* *ne* *klausibs*; *arridsan* *tee*
fas *winnam* *parrada* *buhntu* *un* *tanni* *peeminnetà* *terminu*
scheit *ne* *peedohsees*, *pehz* *lilkumeem* *taps* *stahyeti*, *ka-*
atraddihs *fa* *tee* *to* *parradu* *ne* *irr* *usdewuschu*.

Salkasmuischas *pagasta* *teefa* *tanni* *30ta* *Maiji* *1859*

(S. W.)

Gedert *Dowitsch*, *pagasta* *wezzakalt*

(Nr. 302.)

E. Horst, *pagasta* *teefas* *stribweris*.

Mannà *lobti* *par* *to* *wisflehtaku* *tirgu* *warr* *dabbu*
pirkt: *wissadas* *sartes* *smalki* *malto* *faufu* *pehrwju*
ko *mableht*, *kà* *arri* *wadmallu* *un* *dshjas* *ko* *pehrweh-*
gattawi *farishwetu* *eljes* = *pehrwi* *wissadu* *kuleern*, *st*
ar *ko* *glabschu* = *rubtes* *eelkel*, *labbi* *wahritu* *perntig*
kas *ahrti* *schubst* *un* *labbi* *spohschumu* *dehd*, *gluddeem*
un *stihpetas* *glabschu* *leetas*, *wissadu* *sartu* *prezzes*
Wajanzes *kà*: *bali* *schlehw*, *blohdas*, *krushites*
smalku *un* *rupju* *fabli*, *Kursemmes* *un* *Kreewusemm*
spekki (*zuhku* = *taufus*), *prischas* *silkes*, *lappu* *tabat*
kà *arri* *wissadas* *sartes* *tabaku* *preeksch* *smehkeschano*
wisslabalo *rattu* = *smehri*, *nagles* *no* *wissada* *leclum*
labbas *iskawtis*, *wissadus* *gallodus* *un* *tezzekus*, *labbi*
seepes, *fwezzes*, *knophes*, *pihpes*, *wissadu* *smalku* *pre-*
kà: *zuckeru*, *kappeju*, *sirupu*, *mandeles* *un* *smalko* *wit-*
rastamo *papibri* *un* *tinti* *un* *wehl* *dauds* *un* *wissadu* *zit-*
prezzi. *Irr* *dabbujamas* *Zelgawà* *pee*

D. Wilhelm Neuland

tai *stuhra-bohte* *fas* *pee* *Balija* *jeb* *pi-*
eelas *Wahzu* *basnizai* *prettim* *un* *ta*
ta *pirma* *bohte* *tai* *bohtu* *rindè* *pa* *frei-*
rohku *kad* *nahl* *no* *pils*.

Stribweris *drikkelt*.

No *juhrmassas-gubernements* *augstas* *waldischanas* *puffed*: *Collegienrath* *G. Blaesé*, *Censor*. *Zelgawà*, *tai* *15*. *Juhnt.* *1859*.
 No. 101.

Uwifchu

peeliffumſ.

Miffiones

f i n n a s .

Nr. 13.

1859.

XXX. Par Deewa walstibu pagannu starpâ.

8. Pakkat-Indias fallas.

a. Nikobaru fallas.

(2)

Jahn. 16. 33. Eelfch tahs pafauls jums behdas buhs; bet turrat drohſchu prahu, es to pafault eſmu uſwarrejſ.

Slawehts irr tas Deews un Tehws muhſu Kunga Jeſus Kriſtus, tas Tehws to apſchehloſchanu un tas Deews wiſſas eepreezinafchanas, kas muhs eepreezina wiſſas muhſu behdâs, ka mehſ warram eepreezinaht tohs, kas irr wiſſadâs behdâs, zaur ko mehſ paſchi no Deewa eepreezinati. Jo tâ, ka Kriſtus zeeſchanas pee mums wairojahs, tâpat arri-dſan muhſu eepreezinafchana zaur Kriſtu wairojahs. (2 Kor. 1, 3—5). Tas Apuſtuls Pahwils ar ſcheem wahrdeem apleezina, ka ta Kunga Jeſus wirſû peeminneti wahrdi, ar kurreem wiſſch ſawus mahzektus eedrohſchinaja, pirms patſ to gruhtu kruſta-zellu uſnehmees, pee ſcha ſawa Apuſtuta un tâpat pee wiſſeem, kas lihds ar winnu tizz eelfch Jeſu Kriſtu, kas to pafauli uſwarrejſ dſihwo un walda muhſchigi, ſawu Deewa-ſpehku parahd. Un teefcham tâ irr. Jo kad muhſu galwa Kriſtus irr debbesis, kad winnam nu irr padohtha wiſſa warra debbesis un ſemmes wirſû, par ko tad buhs wehl behdatees, kad kruſts un nahwe mums uſmahkâhs. Woi tee muhs warr ſchirt no tahs Deewa mihleſtibas, kas irr Kriſtus Jeſus muhſu Kungs? Nemas, bet wiſſâs ſchinnis leetâs mehſ uſwarram dauds wairak zaur to, kas muhs irr mihlejis. Kâ muhſu Kungs Kriſtus ſchê to ehrſchku krohni neſſis, bet

nu neſs to gohda-krohni, kas ſpihd pahr wiſſahm debbesim muhſchigi; tâpat arri mums buhs lihds ar winnu pazeestees maſu brihdi ſchinni pafaulê, ka arri mehſ tohpam pagohdinati muhſchigi; teefcham wiſſas muhſu ſcha laika behdas ſihmejahs us to muhſchigu preeku debbesis, jo kas tê ar affarahm fehj, tas tur plaus ar preeku.

Mihlee laffitaji, tahdas apzerreſchanas mums waijaga gan allafchin, bet wiſſwairak tad, kad dabbujam dſirdeht, ka daſchahrt gruhti klabjahs teem Deewa wehſtneſcheem, ka winna publiſch, winna luhgſchanas un affaras rahdahs wiſſas pawelti bijuſchas, ka winni ar wiſſu to ne warrejuſchi arri neweenu paſchu dwehfeli pee Kriſtus walſtibas peewillt klahu. Tahdas behduſinnas mehſ ſahluſchi jums doht, kad winnu reiſi ſtahtijam par Nikobaru fallahm. Par tahm paſchahm arri ſchoreis wehl ſtahtifiſim.

No 1768tâ gaddâ ſahkoht brahlu draudſes miſſionari pa ſchahm fallahm irr publejuſchees to Deewa ſehklu iſkaiſiht paganu ſirdis; bet jaw pehz ne zil ilga laika zitti no ſcheem uſtizzigeem Deewa-kalpeem no gruhtahm ſlimmibahm bij aiſnenti un nomirruſchi. Tomehr atkal zitti winnu weetâ nahze to eefahktu darbu uſnemt. 1779tâ gaddâ miſſionari Enſels un Wangemans Nankaweri-fallâ atnahze; tê winni tiffai trihs no ſaweem brahſeem, kas agrak bij atnahluſchi, dſihwus atradde; no teem paſcheem peepeſchi diwi nomirre. Pats Enſels ne zil ilgi pehz ſawas atnahſchanas ar gruhtu drudſi ſaſlimme, tâ ka winna draugi jaw pehdigu reiſi winnam ar Deewu ſazzija, winnu dwehfeli karſtâ luhgſchanâ tam Kungam nowehejuſchi. Pehz ſchahs luhgſchanas wiſſch apgihe; tee zitti doh-

madami, ka jaw effoht nomirris, winnu iszehle no gultas un lifke us behrehm. Tad winsch usmohdahs un praffija tohs brahls, ko ar winnu gribboht darriht un kalabb winni raudoht. Bet ilgi pehz tam wehl winnam bij jawahrft, kamehr atkal pee spehka tikke. Arri winna beedris Wangemans nomirre un nu winsch tiklai ar weenu paschu brahli wahrda Cine, tai falla palikke. Winsch pats par sawu dsihwi raksta: „Mehs abbi diwi bijam flimmi un leelu truhkumu zeeam pee wiffahm leetahm; bet tas Kungs muhsu Bestitajs muhs ne aismirse wis; winsch stiprinaja muhsu firdis un muhs eepreezinaja zaur sawu fw. Garru mums leezibu dohdoh, ka winsch ar sawu schelastibu pee mums effoht, ka mehs no sawas firds lihgsfibas flawasdseefmas dseedajam.“ Zaur ne-isfalkoht leelahm gruhtibahm Ensels puhlejahs pee teem tumscheem paganeem, bet augku winsch lohti maf woi nekahdus ne redseja. Jaw winsch zerreja wehl zittu palihgu dabbut, kad missionars Steinmans 1781 ma gadda atnahze; bet wehl ne bij tschetras neddelas pagahjuschas, tad arri schis nomirre.

Deescham bes firds palustinaschanas ne warr wis lassihht tahs grahmatas, ko Ensels ap to laiku saweem draugeem Ciropa rakstija. Tas Kungs, — ta winsch weena grahmatâ rakstija — bij muhsu eepreezinachana un muhsu palihgs; es ne warru wis isfklaitiht tahs affaras, ko esmu raudajis schinni behdu laika pee winnu kahjahm apmettees; bet wehl es ihsteni ne biju atfinnis un sapratitis tohs zekus, par kurreem winsch sawus behrnus wadda. Wehl manna firds ne mahzeja wis wiffai padohstees winnu augstam praham. Tadeht tahs affaras tahs netizzibas un mastizzibas ne retti aislaweja mannas luhgschanas un nopuhfchanas ta Kunga preefscha. Domehr ar preezigu firdi warru apleezinaht, ka tas Kungs Jesus bij mannas firds augstaka manta un kas to ween manna ilgoschana un mihlestiba simejahs. Winsch ar leelu lehnprahhibu un pazeeschanu manni panessis.“

Missionars Ensels ar sawu draugu Cinu puhlejahs zit spehdami, ka warretu sawu tihrumu isstrahdaht un apseht; turklaht winni arri luhfoja eemahzitees to paganu wallodu. Winnu firds bij eedeggusees no karstas ilgoschanas par jo ihfu laiku

teem nabbaga paganeem to ne-ismehrojama Deem mihlestibu sluddinaht, kas eefsch Jesu Kristu muh Kunga mums parahdita. 1782 tra gadda atf trihs jauni palihgi atnahze; bet arri schee par zif ilgu laiku nomirre. Par trim gaddeem Ensels nu pawelti puhlejahs teem paganeem Kristus Ewangeliumu sluddinaht. Daschahrt winna pascha tiziba ais gruhtahm behdahm sahze schaubitees, winna dsihwe jo deenas palikke gruhtaka un winn meefas wesseliba zaur pahrlaeku puhlinu tik wahj palikke, ka daudsreis jaw pats dohmaja, ka drihs tas Kungs winnu aizinahs. Leeli trummi puhschneem kahjas, stipras sahpes eefschas winna ne deenas ne naktis meeru ne dewe. Par scho gruht behdu laiku atnahze Dahneeschu kuggis un ar sch missionars Siktus, ka winsch to missionaru daru pahrluhfotu un tohs, kas wehl dsihwi, aiswestu Busmirris Ensels tappe eezelts kuggi un Kwedepilsatâ Malakkas pufsfalla aiswestis. Behz kah dahm neddelahm, ko winsch tur kawejahs, winsch atkal atgreesehs sawa fallâ, jo ne warreja to mest to paschu druwu, ko winsch jaw par gaddeem ar wiffadahm mohkahm un breefmahm ar gauschah affarahm un luhgschanahm bij apstrahdajis, d wiffai ne-augligu atstahht.

Winsch nu atkal sawu swehtu darbu usnehme bet ka bijis eepreefscha pawelti, ta atkal bij; jo pagani ne gribbeja un ne gribbeja no kristigas tigg bas arri ne smalkas peenemt. Par ne zit ilgu laiku arri wiffi winna beedri aisgahje ta Kunga meere jo tahs fallas nelabbu gaisu neweens ne warreja pnest. Kad nu jaw tik dauds ustizzigi Deewa kalin bij apmirruschi un nekahdus augtus no winnu pulina ne warreja zerreht, tad pehz 1787 ta g. wiffi brahku draudse nospreede scho missiones druwu atstahht. Missionars Ensels par scho leetu ta raksta: „Ka neweens Ciropas zilweks wehl ne warrejis gruntigi eemahzitees to Mikobareeschu wallodu, schi ta pirma waina, deht kurras muhsu darbs lih schim nekahdus augtus ne irr neffie. Mehse ar ziteem no scheem paganeem gan warrejam ka nek Portugalleeschu walloda farunnatees, bet tas upeetikke wis tohs laudis wifsnotak kristiga tizzipamahzihht; to isdarriht, waijadsetu to lauschu paschu wallodu gruntigi saprast. Gan mehs schi

walloodu labbi ismahzitees, peenehmam weenu no winnu burwjeem par skohsneeku, un zitti no mums gan arri drufzin bij apradduschees ar scho walloodu, bet ar wisseem isrunnatees, to neweens ne eemahzjahs; jo schi wallooda pahz zittahm irr gruhta. Wehl zitta waina, deht kurras waijadseja scho druwu atstah, bij schi, ka tur tas gais tahds nelabs, ka neweens zilweks, kas tur ne irr dsimmis un audsis, to ne warr wis panest. Gandrihs wiffi missionari apmirre, pirms winni wehl warreja eemahzitees to paganu walloodu, zitti arri, kad patlabban warreja ar winneem farunnatees; 11 no muhsu brahteem pascha fallâ pehz ihu laiku nomirre; 13 kad tē bij faslimmuschi, ne zil ilgi pehz tam Pakkal-Indiâ aisgahje Deewa preekschâ. Ta slimmiba, kas tē wiffus sweschineekus fanemm, irr niknais drudsis; galwa neganti sah, wiffi spehki suhd, ehdeens wairs ne smecke, firds ka schnauktin fashnaukta. Arri zaur gruhtu dshwi, kas mums tē bij jazeesch, ka mums pascheem par wiffu sawu us-turru bij jagahda, pascheem bij ja-are un jarohk, jasehj un wifs, kas ja-apkophj, dauds slimmibas dabujam. Bes zittahm wahjibahm man peesittahs drudsis, kas ik zettortu deenu man mohzija. Kad Frankebare kahdu prahtigu dakteru par to paprassiju, schis man fazzija: mans draugs, kad jums Nifobaru drudsis bijis, tad juhs warrat drohschi buht, ka tas par wiffu juhs muhschibu juhs ne atstahs, kaut juhs wehl 100 gaddu dshwotat. Un teescham tã irr; jo taggad pehz 20 gaddeem es wehl ikkatrã zettortã nakti scho slimmibu mannu meesu mohzam, jebfchu tas naw wairs til nikns, kã kad wehl winnã fallã dshwoju, tur daudsreis es til tahl biju nogurris, ka sawu gallu dohmaju turu klast effam. Wehl arri mums dauds bij jazeesch no Malajeescheem, kas ne retti pee mums nonahje no Malakkas pufsfallas un laupija un aplawe, to warreja.

Tomehr tas patz ustizzigs Deewa kalps, kas til gruhtas behdas bij iszeetis, ar gruhtu firdi scho fallu atstahje; tapat arri mahte to behnu wiffu-wairak mihle, pee kurra tahs leelakas mohkas irr redsejusi. Ar karstahm firds-luhgschanahm winsch no tahs weetas schlibrees. Winsch saweem draugeem rakstija: „Es flaweju Deewu par wiffu win-

na scheligu un brihnischligu palihgu, to winsch man til leelã behdãs un breefmãs padarrijis. Es nekad ne mitfeschohs par saweem nabbaga Nifobareescheem Deewu peeluhgt, un stipri zerreju, ka nahks us preekschu tas laiks, ka zitti Deewa kalpi ar preeku plaus, to mehã ar affarahm fehjuschi. Kaut winnu swehtais wahrds jo ahtri buhtu gohdahs un flawehts par wiffu semmes wirsu! Kaut wiffi, kas scho wahrdu jaw pasihst, ar wiffu spehku peepalihdsetu, ka tas jo deenas jo wairak ispleschahs. Manna firds jo stipri bij noskummusi, jo tuwak ta schkirfchanahs nahje; mannã firdi es apzerreju tahs ne-isfkaitamas affaras un firds-nopuhfchanas, to til dauds ustizzigi Deewa kalpi tē us winnu pazeh-luschji, ka jel tas Kungs palihdsetu schohs nabbaga paganus pee kristigas tizzibas atgrees. Wehl paschã wehdigã wakkarã es ayneleju muhsu kappus, tur 11 ustizzigu strahdneeku kauli dufs. Affaras birre no mannahm azzim un es isfauze: „Teescham, schi fehkta ne buhs pawelti isfehka!“

Ru teescham mihtee missiones draugi, schi fehkla ne buhs pawelti, jebfchu arri lihds muhsu laikeem tas darbs to winni ustizzigi Deewa kalpi bij eefahkuschji, wehl ne irr usnemts. Tas Kungs weenreis irr fazzijis: „Manna stunda wehl ne irr nahkusi!“ Bet schi stunda teescham nahks arri preekschteem Nifobareescheem. Tas behdu-uhdens, to winni irr strehbuschji, pahrwahrisees par preekawihnu, un winnu fehkla dihgã un isplauks un nesihã baggatus auglus tam Kungam par gohdu. Ak to palihds mihtais Kungs! Amen.

Nahkamã reisē apluhkosim ar Deewa paligu wehl tahs zittas fallas, kas pee Pakkal-Indias. Gr.

• No Erwei = fallahm.

(Skattees Nr. 11).

Tad tee mahzitaji jautaja: Kas Tefruna tehws bijis? Tatazewa, — un scha tehws? Tas no Awaini nahjis; t. i. is teem dsikumeem winsch irr pazehlees. Ru tad — tee mahzitaji fazzija pretti — tad laikam ta Awainu semme agrak bijusi pirms ne ka winnas radditaja tehws? Us to tas wezs preesteris mehms palikke un neko ne warreja atbildeht. Tad abbi mahzitaji nu sahze runnah no Deewa un no teem engekeem, no pirmas apgrehkoschanas

un no Kristus falihdsfnafchanas uppura Golgata kalnâ. Itt kluffinam tas fapulzehs lauschu pulks usklauffija. Kad tiklai mas trohlfnis bija dsirdams, tad fauze: Klufs, klufs! Lai mehs noklaufam. Un kad tee mahzitaji bija beigufchi runnaht, tad tee pagani fawu balfi pazeldami isfauze un fazzija: Tas irr teefcham teefs; muhsu wezza tizziba irr wiltiga! — Ak kristiti zilweki! Zums ikfwehtdeenâs tohp runnahts no ta ihstena dsihwa Deewa un winna Weenpeedfimmufcha dehla, bet juhs itt mas zaur to tohpat pakustinati. Kaut jel wiffas kristigas tautas fchodeen pazeltos un weenlihdsi arridsan fauktu: „Das irr teefcham teefs.“

Bet ar to ta pahwehrtifchana wehl ne bija pabeigta. Behz gadda laika weens fuggis nahze no Rajatejas, un Bapeijam un winna beedreem atneffe grahmatas. Bapeija to bija fenn papreefch fazzijts, bet neweens ne gribbeja winnam tizzeht. Weens kristigs Rajatejaneris, Waapata wahrdâ, bija tai fuggi. Schis atneffe grahmatas un dahwanas. Wifch tik bija pee mallas nahzis, tad to wille preefch warren augstu un leelu deewekli ar negantu gihmi, tam to fwehtiht par uppuri. Bet Waapata tahds zilweks wis ne bija, fo lehti warreja eebaidiht. Pee tahs deeweklu bildes fisdams wifch fazzija: Kapehz juhs ne fadedsinajeet fcho bildi ar wiffu uppureschanas pagalmu? Ta irr fatana buhschana. Par fo wifch

fche stahw? Wiltiba un wifchana. Par tik droh fchu walloodu tee trakki falleneeki fatruhlahs; win fazzija: Mehs wiffi effam nemahziti un tumfch Das fatans muhs irr faturejis tumfibâ, mehs pateefibu ne atfihstam. Waapats atbildeja: Ta ir ta pateefiba fo juhfu mahzitaji jums fluddinajufchi Peenemmeet to, tad juhs buhfeet fwehti. Winn atbildeja: Kad tu atkal us mahjahm nahfsi, ta falki us Wiriamu (Wilkamu), lai wifch nahf tad mehs fawa deewekla bildi fadedsfnafim un ar fawu uppureschanas weetu isphofstifim un to wahrd ta dsihwa weeeniga Deewa peenemfim. Nu Waapata fahze fawas atnestas dahwanas preefchâ lifftahs bija grahmatas, un turklaht wehl kahdas juhfa un kafas. Lihds tam tee falleneeki zittus zettorkahneelus ne bija redsejufchi bes ween fchurkus; — Winni fauze un fazzija: Redseet, fchohs abbu wihrus — Bapeija un Waapata — mehs effam malkablukkeem lammajufchi, fo juhra atdsinnufsi, effam fazzijufchi: nekahds fuggis wairs ne nahf. Bet winneem baggati draugi, tee irr fuhtijufchi fuggi pehz winneem raudfihf, un dahwanas neffufchi, kahdas wehl ne effam redsejufchi. Me winnus isfmehjam un fauzam par melkfukeem redsi, winni irr pateefibas wihri — pateefibas zineeki.

(Turplifam wairaf.)

S i n n a.

No firds pateizam teem mihleem kristigeem dewejeem, kas zaur faweem zeen. mahzitajeem pee mums atfuhfchi fawas mihlestibas dahwanas:

- I. Preefch **Luttera gohda-ftabbu**: 1) No Baldohnes dr. 20 rubl. 2) No Saldes dr. 3 rubl. f.
- II. Preefch mihleem **missionareem**: 1) No Jaunpils dr. 38 rubl. 2) no Sezses dr. 7 rubl. 3) Diggajes dr. 10 rubl. 4) no Sikkeles dr. 2 rubl. 60 kap. 5) no Bahrbeles dr. 8 rubl. 6) no Walefmuifch. dr. 3 rubl. 50 kap. 7) no Seffawas dr. 1 rubl. 8) no Kalnamuifch. dr. wehl 2. rubl. 25 f. 9) no Preekules dr. 3 rubl. 10) no Dohrbes dr. 16 rubl. 11) no Ruzzawas dr. 3 rubl. f.
- III. Preefch mihlfukeem nabbaga tizzibas beedreem **Rihfa-Sibiria**: 1) no Jaunpils dr. 141 rubl. 2) no Lecpajas Latw. dr. 25 rubl. 3) no Bahtes dr. wehl 37 rubl. 4) no Sakkalejas dr. 12 rubl. 5) no Greefes dr. 10 rubl. 6) no Dohbeles 4 rubl. 7) no Sezses dr. 10 rubl. 8) no Jaunjelgawas 3 rubl. 9) no Walefmuifch. dr. 6 rubl. 10) no Mefchobtnes dr. 51 rubl. 11) no Jaunpils dr. 4 rubl. 12) no Kalnamuifch. un Penkules dr. 9 rubl. 10½ kap. 13) no Preekules dr. 11 rubl. 14) no Bifchumuifchas dr. 11 rubl. 15) no Diggajes dr. 13 rubl. 16) no Dohrbes dr. 3 rubl. un 3 rubl. preefch zittahm basnizahm., 17) no Muifchazeema dr. 21 rubl. un no Rentenes basn. 45 rbl. — 66 rbl. 18) no Lutringas dr. 10 rubl. 19) no Puffes dr. 10 rubl. 52 kap. 20) no Leel-Auzes dr. 4 rubl. 21) no Saldes Latw. dr. 30 rubl. 22) no Piltenes dr. 24 rubl. 30 kap. 23) no Dundanges dr. 18 rubl. 24) no Abrlawas dr. 23 rubl. 55½ kap. f. 25) no Sabilles dr. 28 rubl. f.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhmallas-gubernements augftas waldfchanas ruffes: Collegienrath G. Blaeſe, Cenſor. Jelgawâ, tai 22. Juhni. 1859. No. 107.